

sosialurin

telf. 14720, 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin
Útgevandi:
Fyriraks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Hvør hóttir hvønn?

AT 55 ÁR sum skrivandi maður á Dimmalætting má seta eitt vist óheppið árin er eyðvitað. Hetta hava vit so mangan verið vitni til, annaðhvørt tað hevur havt snið av oddagrein, túnatosi, týsdagspráti ella sum rættliga fjóltáttmaður lesarabrævskrivari sum omma, mamma, pápi, fyrrv. lögtingsmaður, Chr. N. Chr., Andr. E. Joensen ella hvat hann nú einaferð hevur megnað at undirhildið okkum við.

SEINASTA avriksverkið innan oddagreinir hansara var, at hann hósdagin vísaði okkum um, at nú var Føroya land við tess núverandi stýri vorðið ein hóttan móti Vestureuropu — Ja, móti heimsfriðinum. Bæði lögmaður og fólkatingsmaður Javnaðarflokksins hava hótt við at koyra NATO-støðina av landinum, um vit ikki fáa uppfyllt okkara ynski viðv. fiskivinnurættindum.

ØLL VITA, at Javnaðarflokkurin hevur altíð ført ein hóvligan fiskivinnupolitikk, og enná fingið mangt eitt høggi fyri hesa hóvligu støðu mótvægis øðrum londum. Javnaðarflokkurin vil framvegis føra ein hóvligan og miðvísan fiskivinnupolitikk og vil gera alt sitt til at koma til loysnir gjøgnum samráðingar. Í skrivandi stund sita teir niðri í Bruxelles í hesum ørindum.

MEN TAÐ sær tíverri út sum stóru og sterku EF-limalondini hava ilt við at skilja okkara sjálvsögdu rættindi, hóast vist hevur verið fleiri ferðir á, at sjógvurin er okkara einasta veruliga inntøkukelda, og at vit ikki hava aðrar alternativar vinnuleiguleikar.

TAÐ FÓLKATINGS LIMUR okkara segði í fólkatunginum, sum Dimmalætting sipar til, var, at sjáldan hava Føroyar verið eftirspurdar, tá tørvur var á oyggjum okkara. NATO-støðin kom uttan okkara vilja og at tað má haldað at vera torført at rokna við, at vit í framtíðini skulu rokna okkum sum ein part av NATO, tá týðandi lond innan hesa samgongu undirgrava okkara tilverugrundarlag gjøgnum tann aktuella fiskivinnupolitikk.

HIGARTIL hevur tað verið so, at sjálvt um nýggjur sáttmáli ikki er fingin í lag, tá tíðarfreistin var úti, hevur semja verið um, at fiskiskapurin kundi halda fram sum t.d. við Noreg. Men hesaferð setti EF okkum nevan fyrri nasarnar.

TAD ER EF, sum hevur hótt, og ikki vit.

Eykadaalfundur

Lýst verður til eykadaalfundar í Dagstovnafelagnum mikudagin 30. januar klokkan 20 í Lærarskúlahøllini. Dagstovnafelagið er eitt áhugafelag fyri øll, sum vilja arbeiða fyri stovnsseting av vøggustovum, barnagørdum og fritíðarheimum í Havnini. Øll, ið hava áhuga fyri hesum arbeiði, kunnu koma á fundin og tekna seg sum lim.

Nevndin

Ein munur

Ein viðmerking til grein, skrivað av Paula Ellefsen í Dimmalætting tann 15/12-79:

Pauli E. finst at avgerðini hjá landsstýrinum um keypið av trolaranum Nónhamri, og sigur millum annað:

Sambandsflokkurin hevur somu støðu sum hann altíð hevur havt, og sum hann hevur verið noyddur at havt, um flokkurin skal bera heitið frilyntur, liberalur flokkur.

Nú útgreinar ikki skrivarin frilyndið hjá sambandsflokkinum og ger heldur ikki nakað við at útgreina munin imillum hansara flokk og aðrar.

Men sanniliga, munur er á Sambandsflokkurin hevur sagt: »Tað, sum ikki

kann standa seg, má falla« í samband við ta stóru kreppu, sum var í Føroyum í 1950. Tann kreppan rakti fiskavirkir og skip, og tá var tað flokkur Paula Ellefsens, sum sat við ábyrgd av figgjarmálum í Tinganesi.

Og frá tí tíðini eru hesi orð søgd av sambandsflokkinum: »Tað, sum ikki kann standa seg, má falla«.

Nú, og tað má sannast, eru tit nakað broytt til tað betra, tí nú siga tit, at skipið, í hesum føri Nónhamar, skal seljast privat-um á tí plássi, sum skipið hoyrir heima.

Her er ein bati í liberalu støðu Sambandsflokksins og henda bata frøist eg yvir.

At sambandsflokkurin, hvørja ferð, skip vórðu seld og harvið yvirtikin av tí almenna, meðan teir vóru í landsstýrinum, kravdu, at tey vórðu latin privat-um á tí plássi, tey hoyrdu heima, vóni eg, at Pauli E. hevur skrivligt prógv fyri, tí hesir tankar, tí tankar mugu tað vera, eru fyri Føroya fólk heilt

ókendir.

»Tað, sum ikki kann bera seg, má falla« eru tvørturímóti orð, sum standa eftir sambandsflokkinn, uttan nakað uppskoyti at varðveita skip og virki á plássum tey hoyrdu heima. Men, sum sagt, sambandsflokkurin er broyttur, tá ið hann nú krevur, at skipini verða á sama plássi, og henda broytingin í flokksins støðu er komin fyri at brúka Paula Ellefsens egnu orð: »Aftaná, at Sambandsflokkurin bleiv blakaður út úr Tinganesi«. Hvør er so orsökini til útblakkingina úr Tinganesi? Var hon ikki tann, at flokkurin aftaná eina skiftan í leiðslu ikki vildi nakra broyting?

Elia, hvør var orsökini, Pauli Ellefsen?

Tann støða, sum landsstýrið og samgongan hava tikið viðvíkjandi Nónhamri er bein. Tí, um trolarin hevði verið seldur av landinum, so hevði ikki verið møgulegt at varðveitt hann í Klaksvík. Og um tað hendi, at hann varð seldur við stórum tapi fyri tað almenna,

hvat hevði tá andstøðan sagt?

Við avgerð sum hesi hevur samgongan varðveitt møguleikarnar at tryggja Nónhamar á føroyskum hondum — flaggskipið í føroyska flot-anum, sum Eli Nolsøe so rætt málbar seg.

Og flaggskipið verður nú verandi í Klaksvík. Um tað hevði verið selt, hevði verið verri, at fingið tað aftur, og tá hevði skriv-ingin fingið eitt annað lag.

Fólkaflokkurin sum ein partur í samgonguni skal ikki lastast, men heldur róast fyrri, at teir eru meira konsekventir. Teir sanna, at broyting er neyðug og taka ábyrgd hareftir.

Men sannast má, at broyting er í sambandsflokkinum, og tað stórliga. Í dag siga teir »skip og virki mugu varðveitast á teimum plássum, tey eru«.

Í 1950 sögdu teir »tað, sum ikki stendur seg, má falla«. Tað gongur trekt, men tað er við at lýsna.

Sverre Midjord

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

Prutl- og bilterror í Havn

Fyri nøkrum mánaðum síðani var eg úti fyri eini skelkandi hending.

Ein prutlkoyrari, ið ikki var gonguføtur, legði seg oman á prutl sitt og koyrði bæði í høgru og vinstu síðu á einum av hevuðsgøtum í Havn. Tilvildarlaga rendi hann ikki beint á litla son min. Eg skundaði mær til hús, boðaði politinum frá beinavegin, uppgav fulla navn mitt og bústað, og nummarið á nevnda prutli, og bað teir skunda sær at fáa hendur á prutlkoyraranum áðrenn stórskaði hendi.

Eg hoyrði aldri nakað aftur frá politidinum.

Nú, leygardagin 29. des. umleið kl. hálfvug fimm, kom eg spakandi í besta frostveðri eftir gongugøtu-ni í Havn og roknaði við at fáa frið her. Hetta var púra ógjørligt hjá mær, børnum mínum og mongum øðrum, ið væntaðu at fáa frið her. Har var ikki gangandi fyri prutlkoyrarum, sum brúktu gongubreytina sum skreiðibreyt, so ikki var gangandi har. Onkur hevði fallhjálm, flestir ongan.

At ringja til politiið var til fánýtis, tað vísa gamlar

royndir. Tískil hetta lesarabrev fyri at heita á Havnar borgarar um at boða bløðnum frá tí prutl- og bilterror, ið fer fram í Havnar gøtum, ikki minst í friðaðu gongugøtu-ni.

At heita á danska politivald okkara er púra til fánýtis. Tað er nógv fyrri, at prutlkoyrarar, sum ikki kunnu fáa tíðina at ganga, skulu hava sjálva gongugøtu-ni í Havn at stutt-leika sær á, meðan børnini ikki so frægt sum fáa eina skreiðibreyt.

Og óki, sum kundu verið nýtt sum spællpláss, verða nýtt sum parker-

ingspláss hjá heilagu kúmm okkara, bilunum.

Vita bara, áðrenn langt um liður er seinasti grøn blettur í Havnini. Glæðs-heyggjur, vorðin parker-ingspláss, istaðin fyri tað einasta rætta, park og spællpláss.

Tá politivaldið, ið skuldi verið álít borgar-anna, fer at svikja, er heilt illa státt.

Fyrrverandi rødd, ið hevur verið frammi hesum viðvíkjandi, men sum nú er tagnað, stendur nær í ljósum minni. Onkur minnst kanska.

Mars

Uppá tíðina

Eg siggi nú í bløðnum, at yvirtíðin hjá teim almennu stovnum undir landinum nú skal til nærri kanningar, tað vil siga, at menn veruliga seta seg niður at kanna, hvat ávisir menn og stovnar koma sær at mjólka tí almenna.

Tað er sanniliga uppá tíðina at fáa slíkt undir kontrol, tað skuldi verið gjørt fyri langari tíð síðani. Tað er ikki smábeløb tað snýr seg um, men milliónir av krónum. Mill-

um aðrar hoyrist at ein almennur stovnur sum Føroya Sjúmannsskúli fær frá Landsstýrinum útgoldið ca. 400.000 kr. um árið í berum yvirarbeis-tímum, og hvat ið verri er, verður hesin stóri peningur bert býttur mill-um tveir av lærarunum.

Hetta ljóðar heilt óhugnaligt.

Okkara samfelag er so litið, tí má tað ansast tvífalt gott eftir slíkum stovnum. Her er so bert

eitt dømi um misbrúka yvirtíð, ikki er óhugsandi at fleiri slíkir stavnar finnast í øðrum almennum stovnum.

Men vónandi fær eitt

gott eftirlit bilbugt við slíkum so yvirtíðin ikki verður misbrúkt so groft.

Skattgjaldari

heldur
tú ikki

sosialin